

SLOVENSKI NAROD

Izba vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 pett à 2— Din, do 100 vrt 2.50 Din, večji inzerati pett vrt 4— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2— Din. Popust po dogovoru inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240— Din. za inozemstvo 420— Din.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Danes bo odločilna seja radikalnega glavnega odbora

Seji bo predsedoval g. Trifković. — Napeto pričakovanje v vsej javnosti. — Odmevi včerajšnjih volilnih shodov.

Beograd, 29. avgusta. Včerajšnja nedelja je bila popolnoma v znaku bližajočih se volitev. Razen ministrskega predsednika g. Vukičevića so bili vsi ministri na agitacijskih shodih in tudi vsi šefi strank so se mudili med svojimi volilci. Današnji listi prinašajo obširna poročila o včerajšnjih shodih in pričrtavajo kot najznačilnejši moment volilnega boja solidarnost demokratske stranke v boju proti vladi.

Največje zanimanje je vladalo za shod zunanjega ministra dr. Marinkovića v Nišu, na katerem bi imel zunanji minister objasniti stališče Demokratske zajednice do vlade. Današnji beograjski listi pišejo, da je dr. Marinković sicer prikrit, vendar odločno ožigosel nesposobnost današnje vlade in njenega radikalnega dela ter se s tem popolnoma solidarniziral z Ljubo Davidovićem.

Značilna je tudi turneja predsednika Narodne skupščine po Bosni in Hercegovini. Zlasti vzbuja pozornost dejstvo, da je g. Trifković posejil vse kraje, kjer je pred par dnevi govoril ministrski predsednik Vukičević.

Ljuba Davidović je nadaljeval svojo kampanjo proti vladi v beograjskem okrožju. Splošno se komentira tudi govor dr. Korošca, ki ga je imel včeraj v Ljutomeru. Opaža se, da je postal gosp. Korošec v svojih izjavah zelo previden. V svojem govoru se je previdno izogibal vsake prenatrpane izjave. Domneva se, da je g. Korošec o priliki svojega bivanja v Beogradu dobil od ministrskega predsednika in bodočega šefa kleroradikalne stranke nalog, naj ne daje nikakih izjav o blejskem paktu in svojih zunanje-političnih akcijah, da ne bo še bolj pokvaril že itak zavoženih šans vladnih radikalov.

Splošno je potrdila včerajšnja agitacijska nedelja prepričanje, da je poraz

vladne radikalne stranke neizogiben in da dobimo po volitvah docela drugačno vladno koalicijo.

Beograd, 29. avgusta. V Beogradu samemu vlada popolno politično mrtvilo. Glavno zanimanje političnih krogov je posvečeno današnji popoldanski seji glavnega odbora radikalne stranke. Kakor se zatrjuje v vrstah pašičevcev, ki imajo v glavnem odboru večino, bo glavni odbor danes definitivno razpravljal o kandidaturah vlade in izdelal proglas radikalne stranke. Mnogo komentarjev je vzbudilo dejstvo, da seji ne bo prisostvoval Aca Stanojević, ki biva v Vrnjački banji, marveč se bo vršila pod predsedstvom Marka Trifkovića, znanega nasprotnika g. Vukičevića. Trifkoviću je poslal danes g. Stanojević brzojavko, v kateri mu sporoča, da se strinja z vsemi sklepi, ki jih bo napravil glavni odbor. Aca Stanojević se je vse do zadnjega trudil, da bi dovedel do pomirjenja med pašičevci in g. Vukičevićem. Ker pa mu to ni uspelo, se domneva, da je sedaj resigniral in pustil razvoju dogodkov prosto pot.

Ministrski predsednik g. Vukičević se je danes ves dopoldan mudil v ministrstvu notranjih zadev. Šele ob 13. je prišel v ministrsko predsedstvo, kamor je takoj nato sklical konferenco radikalnih ministrov. Zatrjuje se, da so na tej konferenci razpravljali o postopanju vlade glede na sklepe, ki jih bo storil danes popoldne radikalni glavni odbor. Kakor izve vaš poročevalec, je bilo na tej konferenci sklenjeno, da se nobeden minister ne udeležijo seje odbora in da izda g. Vukičević v slučaju neugodnega volilnega proglaša radikalne stranke separaten proglas, v katerem bo odrekel kompetenco okrnjenemu glavnemu odboru stranke in zahteval sklicanje strankinega kongresa.

Predzadnja volilna nedelja

Volilni shodi po vsej državi. — Trifković proti Vukičeviću. — Marinković o vlogi demokratov v državni politiki. — Govor dr. Korošca v Ljutomeru.

Banjaluka, 29. avgusta. Včeraj je gospele senjak predsednik Narodne skupščine Marko Trifković. Imel je v Banjaluki večji shod, na katerem je ostro napadel ministrskega predsednika, ki se je pred dvema dnevi mudil tukaj. Naglašal je, da deluje g. Vukičević proti interesom radikalne stranke in za to, da bi se potem razcepa dokopal do oblasti in ostal še nadalje ministrski predsednik. — Radikalna stranka bo vsled takega postopanja gosp. Vukičevića izgubila najmanj 40 do 50 mandatov, ki jih ne bo dobil g. Vukičević, marveč demokrat, morda tudi muslimani. — Prihodnja Narodna skupščina bo še manj sposobna za delo kakor je bila sedanja in se bo še bolj cepila v strankarsko-političnem in ustavno-pravnem boju kakor dosedanje. Vprašanje je sploh, ali se bo še bo mogla formirati za delo sposobna vlada. Ponovno je obžaloval, da je on sam predlagal za ministrskega predsednika g. Vukičevića, ki ni izpolnil stavljenih nalog. Pozival je zborovalce, naj pojasnijo volilcem, da dela g. Vukičević proti radikalom in naj mu zato ne dajo niti enega glasu.

Iz Banjaluke je odšel g. Trifković na turnejo po Bosni in Hercegovini in namerava posetiti vse one kraje, kjer se je pred par dnevi mudil ministrski predsednik. — Niš, 29. avgusta. Včeraj se je vršil v hotelu »Evropa« shod demokratske stranke, ki se ga je udeležilo okrog 1000 ljudi. Zunanji minister dr. Marinković je imel daljši govor, v katerem je uvodoma odgovarjal na izjave predsednika Narodne skupščine, češ da je bil razpust Narodne skupščine nepotreben. Dr. Marinković je povdarjal, da je bila glavna zahteva Demokratske zajednice pri vstopu v vlado, da se morajo izvršiti nove volitve. Res je, da je bila vlada imela v Narodni skupščini večino, toda stara skupščina je bila nesposobna, ker so tvorili zlasti radikalni poslanci le glasovalno mašino. Stara Narodna skupščina je sicer sprejela proračun, toda ta proračun ne more biti v ponos niti Narodni skupščini, ki ga je sprejela, niti vladi, ki ga je predložila, ker je spravi-
l ta proračun državo v težko gospodarsko in finančno krizo. Minister je nato obširno kritiziral poslovanje vlade in radikalne stranke, ki se vedno računa na politični aparat. Do zbolitja pa prišlo še le, kadar bodo imeli državno upravo trajno v rokah demokrati in je zato potrebno, da

prinesejo volitve z zmago vseh demokratskih elementov popolnoma novo sliko in nove smerice našega političnega življenja. Za Marinkovića je govoril dr. Pavlič iz Zagreba, ki je zlasti kritiziral blejski pakt in ostro napadel ministrskega predsednika, ki je s tem korakom, storjenim izključno iz partizanskih interesov, mnogo škodoval državi in prepustil cele pokrajine na milost in nemilost ljudem, kojih glava je v Rimu.

Na povratku v Beograd se je dr. Marinković ustavil v Aleksincu, kjer ga je pričakovalo več sto ljudi in kjer je imel sličen govor. Zvečer se je vrnil v Beograd.

Beograd, 29. avgusta. Ljuba Davidović je imel včeraj več shodov v beograjskem okrožju. V vseh svojih govorih je ostro kritiziral vlado in napadal ministrskega predsednika Vukičevića, naglašajoč, da ga bo volilna burja 11. septembra odnesla.

Ljutomer, 29. avgusta. Včeraj se je vršil tukaj shod SLS, na katerega se je pripeljal g. Korošec naravnost iz Beograda. Dr. Korošec je imel daljši govor, v katerem pa se je previdno izognil vsake točnejše izjave in govoril predvsem o splošnih zunanje-političnih problemih povdarioč, da se je SLS vedno zavzemala za dobre odnose s sosedi. Glede notranje politike je naglasil, da se bori SLS le za enakopravnost Pravi, da ga je strah za bodoči parlament, češ da ne bo ničesar dobrega prinesel. Govorec o volilnem terorizmu, je branil vlado in se zavzemal za maistrožje korake proti radičevcem, ki ubijajo svoje nasprotnike. O svojem paktu z g. Vukičevićem je le omenil, da so sklenili pakt za bodoče sodelovanje, češ da hoče SLS stopiti v vlado, da nekaj doseže za svoje volilce. Povedal je, da bodo klerikalci v vladi olajšali davčna bremena in izvedli izenačenje zakonov. Niti z besedico g. Korošec ni več omenil avtonomije, niti samouprave.

Iz Ljutomerja je odšel dr. Korošec na shod v Črenšovce, kjer je zlasti ostro napadal radičevce.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Sijajen uspeh naših letalcev

Pri poletu iz Beograda v Varšavo so bili prvi trije Jugoslovenci. — Šmrten skok s padalom. — Čurški tekmovalci so včeraj prispeali v Gradec.

Beograd, 29. avgusta. Včeraj zjutraj so startali naši, češki in poljski letalci k poletu čez države Male antante v Varšavo in nazaj. Glasom vesti iz Bratislave je prvi prispeal tja jugoslovenski pilot kapetan Radolić v 2.39 in nadaljeval polet v Varšavo. Ostali letalci so prispeali v Bratislavo mnogo pozneje. Spetoma se je poljski pilot izgubil nekje nad Madžarsko in se domneva, da je bil radi kakega defekta na motorju prisiljen k pristanku. Povratek letalcev v Beograd se pričakuje danes popoldne.

Beograd, 29. avgusta. Glasom poročila, ki ga je sprejel tukajšnji aeroklub, je prvi prispeal v Varšavo jugoslovenski pilot kapetan Radolić. Tudi drugo in tretje mesto sta zasedla jugoslovenska letalca Stražinski in Kolenkov. Četrto je dosegel Poljak Zrinjski, dočim so vsi češkoslovski letalci, ki so se udeležili poleta, morali radi defektov v motorjih spetoma pristati, tako da nobeden izmed njih ni dosegel v Varšavo. V Varšavi je bil prirejen letalcem svečan sprejem. Jugoslovenski letalci so bili sprejeti v avdienci pri predsedniku poljske republike maršalu Pilsudskem. Danes zjutraj so startali letalci k povratnem poletu in sicer ob 5.30 kapetan Radolić, ob 5.40 pilot Stražinski in ob 5.45 Kolenkov. Zadnji je startal poljski letalec Zrinjski. Njihov prihod se pričakuje v Beograd danes okrog 14. popoldne.

Pogreb Sacca in Vanzettija

Pogreb se je kljub ogromni udeležbi delavstva izvršil mirno in brez incidentov. — Velik požar v Bostonu. — Demonstracije v Londonu.

Boston, 29. avgusta. Včeraj se je vršil pogreb Sacca in Vanzettija ob veliki udeležbi delavstva in deputacij iz vseh ameriških mest. Oblasti so podvezle obsežne varnostne mere, da preprečijo nemire. V sprejemu, ki se je pomikal od mrtvašnice italijanskega pokopališča proti centralnemu krematoriju, je korakalo okrog 30.000 ljudi. Na ulicah, kjer se je premikal sprevod, je bilo nad 100.000 ljudi. Pogrebne svečanosti so potekle brez incidentov. Pri mrtvašnici in pred krematorijem so govorili le prej najavljeni govorniki. Vpeljenju je prisostvovala le sestra Vanzettija in nekaj njegovih ožjih prijateljev in znancev. Po pogrebu so manjše skupine poskušale prirediti demonstracije po mestu, ki pa jih je policija preprečila.

Zvečer je izbruhnil v dveh rimskih cestnih železnice in na tovarnem skladišču glavnega kolodvora na drugem koncu mesta požar, ki se je bliskovito širil. Ogje gasci in vojski so se v veliko težavo lokalizirali požare. Domneva se, da gre za akt anarhistov, ki so se hoteli na ta način maščevati radi justifikacije Sacca in Vanzettija.

Izmišljene vesti o razdoru v SDS

Zakaj so nekateri Srbijanci izstopili

Beograd, 29. avgusta. Glavno tajništvo SDS je izdalo glede na vesti beograjskih listov o cepljenju Samostojne demokratske stranke komunikue, v katerem naglašajo, da Rajić in njegovi tovariši, ki so se dni stopili v demokratsko stranko, že dlje časa niso bili več člani SDS, iz katere so bili izključeni. Med njimi ni nobenega aktivnega člana glavnega odbora SDS, kakor so poročali listi, in večina izmed njih strankinemu vodstvu ni niti znana. Zato ne more biti govora o razcepu stranke, ki je slej kot prej kompaktna in popolnoma enotna. Gre le za volilne manevre političnih nasprotnikov, ki hočejo s takimi vestmi zakriti težkoče v lastnih vrstah.

Beograd, 29. avgusta. V beograjskih listih objavlja skupina bivših pripadnikov SDS izjavo, v kateri sporočajo, da so se zopet vrnili v Davidovićevo demokratsko stranko. Vladni in drugi SDS neprijazni listi so skušali iz tega prestopa narediti veliko senzacijo, češ da gre za razdor v SDS. A ne glede na to, da je težje v SDS v prečasnih pokrajinah, ne v Srbiji, tudi nihče izmed izstopivših članov ni igral v stranki nikake večje in sploh ne aktivne vloge. Kljub temu je zanimivo, da v svojem proglasu poudarjajo, da ne morejo iti več s Pribičevićem, ker vo-
di preveč protisrbsko politiko in na svojih shodih celo agitira za nekaj prečasnih blok kot da bi Srbi bili krivi današnjih rasmer.

S sekiro po glavi

Danes zjutraj so z avtomobilom pripeljali v ljubljansko javno bolnico 27letnega delavca Antona Sinkovca iz Kamnika. Sinkovce je zaposlen pri opekarni Pavlič v Smarci pri Kamniku. Sneli so bil v neki tam mošnji gostilni, katero je zapustil okoli 1. ure ponoči. Na cesti blizu gostilne pri »Birtuc« je napadel njegov stari in zagrizeni sovražnik ki je vihtel v roki sekiro. Z ostro sekiro je fant udaril Sinkovca po glavi in mu jo malone razklal na dveje. Nezavesten se je Sinkovec zgrudil na tla in tam obležal, dokler ga niso njegovi tovariši pobrali in za silo obvezali. Odpeljali so ga nato v Kamnik k zdravniku ki mu je nudil prvo pomoč. Zdravniku se je posrečilo dobiti avtomobil, ki je težko ranjenega Sinkovca odpeljal v Ljubljano.

Sinkovčev položaj je zelo kritičen. Izključeno je, da bi nesrečnej okrevale. Napadalec je pobegnil. Kakor nam naknadno javljajo, so orožniki napadalec že prijeli ter ga odvedli v zapore okrajnega sodišča v Kamniku.

Iz pestre ljubljanske kronike

Nadaljevanje preiskave radi roparskega napada v pošto ambulanco. — Krvav pretep pred gostilno.

Policijski nadzornik g. Fran Zajdela nadaljuje preiskavo proti aretiranemu poštnemu poduradniku Francu Bratožu, ki je v policijskih zaporih popolnoma miren. Od sobote do danes je bilo že zaslišanih nad 20 železničarjev, poštinskih uslužbencev in ostalih privatnikov, ki so bili usodnega dne v petek neposredno pred izvršenim roparskim napadom v stikih z Bratožem. Kriminalni organi zbirajo z največje točnostjo in vestnostjo vse kolikor toliko merodajne podatke. Tudi orožniki od Kočevja do Grosuplega in dalje so ves čas v akciji in vrše vse proizvodbe, kako naj bi se bil izvršil napad v predoru pred Škofeljo.

Poštni ambulančni voz sedaj stoji na slepem tiru tik poštnega poslopja na glavnem kolodvoru ter je plumbiran. V soboto je bil delni komisijonalni ogled poštnega voza. Pričakovali so tudi, da pride na lice mesta sodna komisija. To se še ni zgodilo.

Prva vest o drznem roparskem napadu na pošto ambulanco je vzbudila v poštnem ministrstvu v Beogradu veliko zanimanje. Poštno ministrstvo je odposlalo v Ljubljano posebnega delegata, ki ima nalogo zavezo preiskati in predložiti poštnemu ministru daljše poročilo. Včeraj je delegat poštnega ministrstva, načelnik oddelka Babić prispeval v Ljubljano ter se pri poštnem direktorju g. Gregorčiču informiral o napadu. Drugače v preiskavi proti Bratožu ni zaznamovati nikakega važnega in novega momenta.

Pri stavbniku I. Mozetiču v Ljubljani sta zaposlena zidarja France Marn in Janez Kuhar. Oba sta marljiva delavca. V soboto sta dobila plačo. Takoj popoldne sta začela popraviti in romati od gostilne do gostilne. Končno sta prijadrala v gostilno pri »Šestici« na Dunajski cesti, kjer sta se pošteno najedla in napila. Okoli 22. sta zapustila gostilno. Na cesti pred gostilno je nenadoma Marn potegnil iz žepa nož ter Kuharja vrezal v levo roko. Prerezal mu je žilo odvodnico. Kuhar je močno krvavel. Ogorčen nad zahrbtnim napadom je Kuhar tudi sam potegnil nož in Marna vrezal v hrbet. Oba sta iskala nato v javni bolnici zdravniške pomoči.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize (v oklepajih) zaključki: Berlin 13.515 — 13.545 (13.53), Curih 1093.50 — 1096.50 (1095.—), Dunaj 7.9875 — 8.0175 (8.0025), London 275.85 — 276.65 (276.25), Newyork 56.75 bl., Praga 168.15 — 168.95 (168.55), Milan 305.50 — 307.50 (307.—, 306.—).

Valute: Dolarji 56.25 bl., Kš 167.50 bl., nemška marka 13.46 bl.

Elekti: Celjska posojilnica 197.199, Ljubljanska kreditna 140 d., Merkantila Kočevje 90 bl., Praštediona 850 d., Kreditni zavod 160 d., Vevče 135 d., Ruše 260—270, Kranjska industrijska 355d., Stavbna 56 d., Sešir 104.

Lesni trg: Tendence nespremenjena. Zaključeno 10 vagonov bukovih drv, 1 m dolgih, 10 odstotkov okroglih f. v. n. p. po 22, 1 vagon brodarkega p. 4 m dolg, 30 mm 14 do 15 cm, I. II. f. v. n. p. po 700.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: London 275.85—276.65, Newyork 56.65 — 56.85, Pariz 222.25 — 224.25, Milan 306.25 — 308.25, Curih 1093.5 — 1096.5 Berlin 1351.5 — 1354.5, Dunaj 798.90 — 801.90, Praga 168.11 — 168.91.

Elekti. 70dst. invest. posojilo 1921 85, 2 in polodst. Voja škoda 354 — 354 in pol, Ljubljanska kreditna 140 denar, Praštediona 850, Trboveljska 462 in pol — 470, Vevče 135.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: London 25.215, Newyork 518.5625, Pariz 20.3825, Milan 28.08, Berlin 133.40, Beograd 9.135, Praga 15.365.

Novi prekoceanski poleti

Pariz, 29. avgusta. Na pariškem te-
tališču je pripravljenih dvojce letal za pre-
koceanski polet. Letala so v alarmni pri-
pravljenosti in bodo startala brzkone že
danes popoldne.

Telefon 2124

PREMIJERA:

EVA
MED DIVJAKI.

Senzacionalno pustolovni film, poln
vzmernjenja in borbe. — Dejanje se
vrši v k a j h, kjer vladata puška in na-
silje. Divne dirke na konjih.

V glavni vlogi najlepša in najmlajša
in akinja oivjega zapada, lepa

JOSIE SEDGWICK

in v cowboyskih hlačah enako e-
gantna kot v pariški toaleti.

Danes ob: 4, pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA

„Nevenljive zasluge g. Korošca“

Kako je SLS nagradila Ljubljano za to, da je zadnjič volila klerikalno. — Zasluge dr. Korošca za Ljubljano in njeno prebivalstvo. — Še nekaj o zgradbi nove carinarnice.

Nedeljski »Slovenec« je zapisal, da je uveljavljanje Slovencev v jugoslovanski državni politiki nevenljiva zasluga dr. Korošca, ki govori in dela iz duše vsega slovenskega naroda.

Dr. Korošec se je dolga leta boril s svojo stranko proti vidovdanskim ustavi, oviral z Radčim konsolidacijo naših notranjih razmer, izvedbo ustave, oživitvenje oblasti samouprave, končno pa je to ustavo priznal in stopil v koalicio z istimi radikali, ki so ustavo izglasovali. Kdaj je govoril dr. Korošec iz duše slovenskega naroda, ali takrat, ko se je boril proti ustavi, ali sedaj, ko se druži z radikali?

Ali so dr. Korošec in njegovi tovariši govorili iz duše slovenskega naroda morebiti letos takrat, ko so v anketnem odboru glasovali za oprostitev korupcionistov pred obtožbo, ali takrat, ko so glasovali za letošnji državni proračun in finančni zakon z vsemi nesocijalnimi določbami?

Ali so mogoče govorili iz duše slovenskega naroda, ko so glasovali proti izenačenju davkov, ko so raztegnili davek na ročno delo tudi na državne delavce, ko so likvidirali razne državne socialne ustanove, uvedli nov davek za privatne nameščenice, poslabšali položaj državnih nameščenec itd.?

Dr. Korošec je bil ljubljanski poslanec cel dve leti. V tem času nismo slišali niti o enem njegovem koraku v korist Ljubljane, slovenske prestolice, nasprotno, po klerikalni krivdi so bili z novim finančnim zakonom za leto 1927-28 udarjeni predvsem stanovi, ki tvorijo večino ljubljanskega prebivalstva, delavci, uradniki, obrtniki, trgovci itd. Nikomur ni nanašalo, da bi dr. Korošec kdaj odprl v Narodni skupščini usta za koristi ljubljanskega prebivalstva in zgodilo se je celo, da je »Slovenec« sam moral priznati, da ljubljansko obligacijsko posojilo za stanovanjsko akcijo ni bilo pravočasno odobreno po krivdi tiste vlade, v kateri so sedeli trije slovenski klerikalni ministri.

Ako bi klerikalna stranka pod vodstvom dr. Korošca ničesar drugega ne zakrivala kakor to, da se je z njenim dovoljenjem na škodo Ljubljane in drugih naših občin izpremenil kaldrinski zakon, bi bilo to zadosten vzrok ljubljanskim volilcem, da odrečejo 11. septembra zaupanje dr. Korošču. Najmanj za 8 do 10 milijonov Din so klerikalci oškodovali na ta način samo Ljubljano in da ta vsota nekaj pomeni v času sedanje gospodarske krize in brezposelnosti, je vsakomur jasno. Namesto da bi se ljubljanska carinarnica gradila iz dohodkov carinske ležarine, se bo iz kaldrine.

mine in za toliko bo Ljubljana tudi oškodovana pri regulaciji svojih cest. »Slovenec« je skušal prikriti to dejstvo s smešno trditvijo, da so dohodki iz carinske ležarine tako majhni, da bi z njimi pač nihče ne mogel graditi palače. Izkazano pa je, da je ljubljanska carinarnica prejela leta 1922 na ležarini 2.800.000 Din, leta 1923 okoli 2.200 tisoč Din, leta 1924 1.900.000 Din, leta 1925 570.000 Din, leta 1926 660.000 Din, leta 1927 pa dobiva povprečno na mesec po 60.000 Din. S tem denarjem bi se torej prav lahko gradila ljubljanska carinarnica, sedaj pa bo ostal ohranjen crarji, ker se bo carinarnica gradila iz kaldrinskega fonda namesto z dohodki ležarine, kakor je bilo prvotno določeno v sporazumu med občno in carinsko upravo.

In kaj so storiли klerikalci za ublažitev stanovanjske krize? V državnem proračunu ni niti ene postavke, ki bi bila določena v ta namen, dasi je znano, da so v Ljubljani mnogi državni uradi še vedno nastanjeni v zasebnih hišah. Niti za to niso poskrbeli, da bi se zgradila palača čerkovnega urada, četudi je denar na razpolago in so izdelani tudi že vsi načrti. Dr. Gosar je obljuboval, da se bodo iz fonda za brezposelne gradile stanovanjske hiše, ostalo pa je le pri besedah, četudi so klerikalci s sedanjo vlado v najboljših odnosih in četudi g. Vukičević izjavlja, da dr. Korošec odobrava vsa dela sedanje vlade.

A ne le, da klerikalci z dr. Koroščem vred za Ljubljano niso ničesar storili, okrnili so celo njeno avtonomijo s centralistično določbo v finančnem zakonu, da mora finančni minister odobriti vse proračune mestnih občin, ki presegajo vsoto 3 milijonov dinarjev. Napravili so tako občinsko gospodarstvo mestne občine ljubljanske popolnoma odvisno od samovolje finančnega ministra in njegovih načelnikov ter tako napravili njeno gospodarsko in finančno avtonomijo iluzorno.

Dejstvo je, da je bila na ta način okrnjena avtonomija mesta Ljubljane, ko je bil dr. Korošec ljubljanski poslanec in ko so sedeli v vladi trije klerikalni ministri! Ali more povedati dr. Korošec, kako je kot ljubljanski poslanec branil avtonomijo Ljubljane?

Dr. Koroščeve nevenljive zasluge obstojijo v tem, da je s svojo klerikalno politiko oškodoval Ljubljano za težke milijone, da ga ni skoro stanu med nami, ki bi ne trpel zaradi nje škode, in da je slovenska večinska delegacija v Narodni skupščini osmešila s svojo nesposobnostjo in kratkovidnostjo Slovence pred vso jugoslovensko javnostjo.

V pisarni komisarijata so prinesli tudi njegove stvari, med njimi omenjene štiri kovčke. Ko ga je komisar vprašal, kaj je v njih, je odgovoril, da je navadna rmena barva. Njegovi izpovedi seveda niso verodostojni, ker ni navedel, da bi se tako ceneno blago prevažalo v kupejih brzovlaka od daleč.

Komisar je odredil, naj se zabojski odpro. V resnici je bila v njih zgoraj rmena barva, ko pa so jo odstranili, so našli na malo desko, ki je delila prostor med dnom in pokrovom. Pod njo so našli mesto barve — saharin. Na ta način je bil skrit saharin v vseh štirih zabojskih. V komisarijatu so nato ugotovili, da je neznanec Josip Hvatil, trgovec iz Prage. V preiskavi se je dognalo, da je trgovski agent neke berlinske agencije, ki se bavi s tihotapstvom raznega blaga in ki ima svoje podružnice v Beogradu, Sofiji in Atenah. Ker preiskava še ni končana, drže davčne in policijske oblasti ime te agencije še v tajnosti. Pri Hvatilu so našli zapisnik oseb, ki se bavijo z razpečevanjem utihotapljenega blaga. Med njimi so tudi imena naših bivših državnih uradnikov. Hvatil je izdal tudi naslov berlinske agencije, ki jo berlinska policija sama doslej ni mogla odkriti, četudi je vedela že več let, da obstoja.

Količina saharina, ki so ga zaplenili pri Hvatilu, znaša nad 100 kg v vrednosti 50.000 Din. Policija je Hvatila kaznovala na mesec dni zaporu, beogradska agencija, ki je dobro situirana, bo kaznovana na globlo 4.000.000 Din, njeni šefi pa bodo ovadeni sodišču.

Po zadnjih vestih in rezultatih preiskovanja ne gre za političen uboj v Čučerju, temveč za navaden tepež med pijanimi seljaki, kakor se v nedeljah navadno razvija na deželi. To pot je pretepel po nesrečnem naključju končal s smrtjo seljaka Talana. — Kot pričja je bil ob pretepu navzoč samo neki šletni deček. Zato je zelo težko ugotoviti, kaj se je v gostilni prav za prav zgodilo. Obtoženca sta izpovedala bistveno drugače, kakor se je po prvih vestih o uboju govorilo. Tudi izpovedi prič, ki so prisostvovala predgri uboja, precej razbremenjujejo obtoženca. Talan je bil usodnega popoldne baže zelo pijan in se je prepiral z gosti v gostilni. Končno sta ga Rustan in Micudaj, ki sta s Talanom sama ostala v gostilni in tudi posteno pila, vrgla na cesto. Pri padcu si je Talan baje zlomil lebenico. Micudaj in Rustan tudi nista radičevca ampak Davidovičeva demokrata. Soda obravnava bo pokazala, kaj je na govoricali o političnem uboju v Čučerju resnice.

V soboto ponoči je nastal v zagrebški ječi, kjer je zaprt Marija Poliški, velik krik in vrisk. Marija Poliški je pretekli teden v noči napadla spečega notarija Puntariča iz Markuševca in ga težko ranila. Kaznenjke, ki so bile s Poliškijevo v isti celici, so opazile, kako si Marija ovija okrog vratu tanko vrstico in kako se pomika k zidu, kjer je bil zabiti velik žebelj. Nato je pod žebelj postavila leseno klop, da bi lahko nanj navezala vrstico. Ostale kaznenjke, ki vedo, da je Poliškijeva možno histerična ženska, so smatrale njeno početje za komedijo in so ji izmikale klop izpod nog. To jo je tako razjarilo, da je začela na vse pretege kričati. Prišli so jetniški pazniki in napravili zopet red. Vrvica, s katero se je Poliškijeva hotela obesiti, je bila zelo tenka in bi se gotovo utrgala pod njeno težo. Ona pa trdi, da se je hotela obesiti.

Šolstvo

— Na državnih realki v Ljubljani se bo po odloku ministrstva prosvete tudi v šolskem letu 1927-28 vršil pouk kakor doslej, to se pravi v I. do IV. razredu po učnem načrtu realnih gimnazij v V. do VII. razredu pa po načrtu realke Ugodnost sedemletnega študija torej ostane. Ako se bo izmed dijakov višjih treh razredov prijavilo zadostno število se bo poučevala tudi latinščina kot neobvezen predmet.

— Državna trgovska akademija v Mariboru. Šolsko leto 1927-28. Ponavljalni izpiti se prično v torek, dne 30. t. m. točno ob 8. uri. Prošnje za pripravek k ponavljalnemu izpitu se morajo predložiti ravateljstvu najkasneje dne 29. t. m. Vpisovanje v I. in II. razred se vrši dne 1. in 2. in 3.

septembra od 10. do 11. ure v prostorih trgovske akademije na Zrinškega trgu št. 1. I. nadstropje. Sprejemni izpiti se prično 4. septembra ob 8. uri. Po največji odredbi ministrstva za trgovino in industrijo, št. 59 in 60, je treba položiti za sprejemni, oziroma dopolnilni izpit razen državne take se še 70 Din kot administrativni honorar, 80 Din vsakemu članu izpitne komisije in 20 Din za vsak pismen izpit. Sprejemni dijakov in dijakinjo bo objavljen dne 6. septembra na oglasni deski. Vse podrobnosti zve do dijakov in šoli.

Sport

Jubilej SK Slovana

Slavnostni občni zbor na magistratu. — Tekme za pokal mesta Ljubljane. — Ilirija zmaga v finalu nad Hermesom z 10 : 1 in si pribori krásni pokal.

Včeraj se je vršil zaključek proslave 15-letnice SK Slovana. Dopoldne je bil na magistratu v selni dvorani slavnostni občni zbor, kateremu je prisostvovalo celokupno članstvo SK Slovana, navzoči so bili zastopniki poudarila in ostalih ljubljanskih klubov. Goste in navzoče člane je pozdravil predsednik Slovana dr. Knafljč, nakar je imel lepo zasnovan programatičen sportni govor, v katerem je obojtel zasluge in delovanje Slovana v prošle slovenskega sporta vobče, obenem pa je podal smernice bodočega dela in nalog, ki čakajo klub. V imenu LNP je Slovanu nato čestital k jubileju g. Betetto, a v imenu SK Ilirije predsednik dr. Berce. Tatniško poročilo o delovanju Slovana od njegovega obstoja pa do danes je podal g. Skofic, nakar je bila dopoldanska proslava zaključena.

Ilirija—Hermes 10:1 (5:0)
Popoldne se je proslava nadaljevala z nogometnim turnirjem. V finalu za mestni pokal je igrala Ilirija proti Hermesu in ga odpravila s katastrofalnim rezultatom 10:1. Jubilat sam je igral predtekmo z Reko in jo odpravil s 5:1. V odmoru med obema tekmama so Slovanu čestitali k jubileju klubi Ilirija in Jadran, ki sta jublatu vsak izročila po eno svilen zastavico a Reka lep venec. LNP pa je poklonil jublatu lep kip.

V tekmi Ilirija—Hermes je bila Ilirija zopet v izvrstni formi. Izvrstno se je zlasti uveljavil napad v postavi Doberlet—Oman—Cirovič—Šiška, Volkar. V kritski vrsti je z uspehom debitiral Pleš, dočim obramba ni imela prilike, da se izkaže. Tekma je ves čas potekla v znamenju premoči Ilirije. Hermes je bil v drugem polčasu zelo nediscipliniran. Sodil je g. Pevalak zadovoljivo. Po tekmi je predsednik Slovana dr. Knafljč Iliriji izročil pokal mesta Ljubljane, katerega je mesto poklonilo jublatu.

Zvečer je bil v hotelu »Lloyd« zaključni zvečrni večer. Podpredsednik Slovana, prof. Jeran, je pozdravil delegate in udeležence proslave, nato so bile izmenjane čestitke in zahvale nakar se je razvila animirana zabava s petjem in plesom.

Slovenske plavalne tekme

V Beogradu se vrše te dni plavalne tekme za slovensko prvenstvo. Tekmujejo Čehoslovaki, Poljaki in Jugoslovani. Tekmovanja še niso zaključena in se danes nadaljujejo. Glavna borba se vrši med Jugoslovani in Čehoslovaki, vendar so Čehi favoriti. Senjanovič, up in nada Jugoslavije, je odpravedal. Očividno mu sladke vode ne prija. Zanimivejši dosednji rezultati so:

100 m hrbtino (dame): 1. Tautermanova (Č.). Jugoslavija je šle na 4. mestu.
Skoki s stolpa: 1. Kordelič (Jug.), 2. Grlic (J.), 3. Maere (Poljska).
100 m hrbtino gospodje: 1. Belik (Č.) 1 : 21,5.
400 m poljubno dame: 1. Fridlanderova (Č.) 7 : 17,1. 2. Roje (J.) 7 : 22,0.
Waterpolo Čehoslovaka—Poljska.
1500 m gg.: 1. Antoš (Č.) 23:04. 2. Senjanovič (J.) 24:08. Senjanovič je plaval za 2 minuti slabše od lastnega rekorda.

100 m poljubno dame: 1. Roje (Jug.) 1:29,5. 2. Fridlanderova (Č.).
Waterpolo Jugoslavija—Poljska 8 : 0.
Skoki z deske: 1. Balas (Č.), 2. Kordelič (J.).
200 m prsno: 1. Janik (Č.) 3 : 13,6. 2. Parešič (J.).
Stafeta 4 × 100 m dame: 1. Jugoslavija v 6 : 28,1. 2. Čehoslovaka v 6 : 42,3. Poljska.
Stafeta 4 × 200 gospodje: 1. Čehoslovaka v 10 : 48,1. 2. Jugoslavija v 11 : 27. 150 m poljubno: 1. Senjanovič (J.) 1 : 09,2.

Domače in inozemske tekme.

JESENICE: Edinost : Rapid (Celovec) 1:2 (0:2).

ZAGREB: Gradjanski : Sašk 3:1 in 2:1.
BEOGRAD: Jugoslavija : WAC 3:3.
Tekma drugega dne je bila predčasno zaključena, ker je nastal na igrišču splošen pretep s sodelovanjem publike. Pri tem je obelzhal desno krilo WAC Weiss v nezvesti.

DUNAJ: prvenstvene: Admira : Haakoah 4:2 (3:1). Wacker : Rapid 4:1 (3:1).
Wienna : Sportklub 6:1 (2:1). Slovan : FAC 2:1 (0:0). Simmering : Hertha 2:1 (2:1).

PRAGA: prvenstvo: Sporta : Čaše 1:0 (1:0).
BRATISLAVA: Bratislava : Mor. Slavia 7:4 (3:0).

PRAGA: klubonemi Čehoslovaka : Francija 5:0 (3:0).
RIM: akademiki Italija : Švica 10:1 (4:1).

Tekme za srednjeevropski pokal.

BUDIMPEŠTA: Hungaria : BSK 4:0 (2:0). UTC : Slavija 2:2 (0:0). Prvo kolo je s tem zaključeno in pridejo v II. kolo Sparta Slavia, Hungaria in Rapid, do čim izpadejo Hajduk BSK, Admira in UTC. Hozena.

MURSKA SOBOTA: Maribor : Mura 10:7 (4:1). Včerajšnja prvenstvena tekma med družinama Maribora in Mure se je končala z zasluženim zmago Maribora v razmerju 10:7. Maribor je bil v izredni formi in je igral kot še nikoli Mura, ki je nastopila z eno rezervno. Je igrala premedlo in je prišla na površje šele potem, ko je Maribor že vodil s 6:1. Tekma se je vršila zelo pod vplivom publike ki je bila skrajno nedisciplinirana in je opetovano vrla na igrišče, tako, da je moral sodnik g. Baltesar tekmo petkrat prekiniti.

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 29. avgusta 1927; katoličani: Obhajiljenje Janeza Krstnika; pravoslavni: 16. avgusta.

DANASJNE PRIREDITVE.

Kino Matice: »Eva med divjaki«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Bohine Rimska c.; Levstek, Restleja c.

★

Solnce zaide danes ob 18.44. vzide jutri ob 5.18 in zaide ob 18.42.

Šah

Šahovski turnir v Karlovcu

XIII. in XIV. kolo. Pirc zopet vodi.

V XIII. kolu šahovskega turnirja v Karlovcu sta Bošan in Nedeljković remisirala, dočim je Pirc porazil inž. Fritzja. Dr. Singer je potokel Abrahamja, Filipčič pa Totha. Vidmar si je izboljšal položaj, ker je porazil Jonka. Kurdjukov je ugnal Acimoviča, Zidovec pa Genčarskega, najslabšega igralca turnirja, Partija Kupnik-Agap jevel je bila prekinjena.

XIV. KOLO.

Včeraj se je odigralo predzadnje kolo. Glavno zanimanje je bilo koncentrirano na odločilno bitko dr. Singer-Bošan. Dr. Singer je igral rusko partijo in jo skušal skopirati, dočim si je Bošan ustvaril solidno pozicijo. Partija je bila končno prekinjena v znatno boljši poziciji za dr. Singerja. Bošan se je kasneje udal, uvrčen, da ne bo zmagal, in s tem zasedel tretje mesto. Pirc je v odločilni igri preganjal Filipčiča in se zopet povzpel na vodstvo. Danes igra s Tothom in če ga porazi, potem mu je prvenstvo zagotovljeno. Genčarski, ki je popolnoma indisponiran, je kapituliral pred Agapjevim. Vidmar kot črni je imel zopet slab dan in je izgubil proti Acimoviču. S tem si je znatno poslabšal svoj položaj. Jonke je zmagal nad inž. Fritzem, Toth nad Zidovcem. Nedeljković nad Rupnikom, partija Abraham-Kurdjukov pa je bila prekinjena v boljši poziciji za Abrahamja. — Nedeljković je tudi igral svojo zadnjo partijo z Grečarskim in zmagal ter dosegel osem in pol točk. Filipčič je remisiral s Jonkem. Prekinjena partija Rupnik-Agap jevel je končala z zmago Agapjevega.

Stanje po XIV. kolu je nastopno: Pirc 10 in pol, dr. Singer 10, Bošan 9 in pol, Filipčič in Nedeljković 8 in pol (za oba velja že končni izid turnirja), Agapjev in Toth po 7 in pol, Jonke 7 in pol (odigrane vse partije), Ciril Vidmar 7, Acimovič 6 in pol, Zidovec 6 (1), Kurdjukov, Fritz po 5 (vsak 1), Rupnik 5, Abraham 4 in pol (1), Genčarski 3 točke.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Franci je zardela od veselja. — Ti si dober in ljubezljiv, Henry. Toda če me hočeš res osrečiti, mi obljubi na roko, da prideš tudi ti za mano na Dunaj!

Garrick se je jedva vidno nasmejal. — Vse ženske so komedijantke in Frances ni boljša, — si je mislil. Čutil pa je skoraj fizične bolečine, ko ji je odgovoril:

— Ne, Frances, ne morem ti ničesar obljubiti. Vse je odvisno od razmer in razvoja dogodkov. Vedeti moraš, da se pripravljam na nekaj ogromnega. Toda veš kaj? Vzemim tvojega mladega prijatelja s seboj! Naj tam še študira in izpopolni svoje znanje v Parizu in Rimu.

Franci se je vgriznila v ustnice. Ljubosumen ni bil več, to je bilo jasno. Popolnoma hladno je odvrnila:

— To ni slaba ideja. Kdaj pa lahko odpotujem?

— Prihodnji torek, torej v treh dneh gre »Imperator« v Hamburg. Informiral sem se že. Za tebe in Doro bo še oddelek prost, a mislim, da se bo tudi še za tvojega prijatelja našla kaka kabina. Dora je sprejela vest o dunajskem potovanju z mešanimi občutki. Tudi Rolf je bil nekoliko v zadregi, ko ga je Franci povabila, naj jo spremlja.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Velika tihotapska afera. — V Čučerju ni bil izvršen političen uboj. — Poskus samomora v zagrebški jetnišnici. —

Organi železniške policije v Beogradu so pretekli teden imeli izreden uspeh. Beograjska policija je že deli časa pazila na neke sumljive ljudi, ki so se bavili s tihotapstvom raznega blaga, predvsem kokaina in saharina. Pred dnevi, ko je prispel v Beograd zagrebški brzovlak, so v nekem kupeju opazili sumljivega tujca, za katerega so domnevali, da se bavi s tihotapstvom prepovedanega blaga. Ko je neznanec izstopil iz vlaka, je komisar železniške policije odredil svojim agentom, naj pazijo nani.

Tujec se je odpeljal v mesto in za njim se je odpeljal v avtomobilu tudi policijski agent. Vožnja po mestnih ulicah je trajala skoro celo uro, končno pa je tujec pustil ustaviti avtomobil pred hotelom »Balkan«, kjer je šoferja izplačal, vzjel svoje stvari in odšel k vratarju, od katerega je zahteval sobo. Vratarju je izročil tudi svoj potni list.

Policija se je odločila, da ga pusti pri miru, dokler ne spozna, s čim se bavi. Proti večeru se je odpeljal z avtomobilom v Dedinje, nato pa se vrnil v Beograd in obiskal do polnoči vse boljše hotele, kjer je povsod zelo dorežljivo nastopal napram natakarjem. Vse to je dalo policiji povod za dom-

nevo, da ima opraviti s kakim pustolovcem ali deiravdantom.

Opolnoči se je vrnil v hotel, kjer je naročil sobarici, naj ga jutraj zbudi, ker mora odpotovati. Ob 7. jutraj je bil že na železniški postaji ter se odpeljal v Staro Pazovo, kjer je na kolo dvoru vprašal za prihod brzovlaka iz Budimpešte, nato pa odšel v gostilno zajtrkovat, pri čemer je bil izredno prijazen z natakarji. Ko je vlak prispel, je odšel na peron, kjer se je sestel z mladim elegantnim gospodom, ki je dospel z vlakom. Oba sta odšla v jedilni voz, potem pa v kupe, iz katerega je prej izstopil elegantni mladenič. Za njima je šel tudi policijski agent. V kupeju je elegantni gospod, o katerem se je pozneje ugotovilo, da je madžarski konduktor, izročil svojemu prijatelju štiri manjše zabojske, nato pa izstopil iz vagona.

Neznavec se je vrnil v Beograd. Ves čas ni niti opazil, da ga zasleduje policija. Sele, ko je v Beogradu izstopil, je bil presenečen, ko ga je komisar železniške policije ustavil in mu ukazal, naj gre z njim v pisarno komisarijata. Sprva je skušal protestirati, ko pa je komisar poklical orožnike, se je pokoril.

išče družico, da izbegne neprenosni samotni. Bolest mu je navdajala dušo. Dozdevalo se mu je, da je tudi danes osamljen, osamljen na vse večne čase. V naslednjem hipu je v njem dozorel sklep.

Stopil je pred Freda in Lilian in mirno, da ni nihče zapazil, niti slutil, kaj se godi v njegovi notranjosti, dejal:

— Napravil bom tej stvari konec. Nočem igrati vloge prevaranega moža, niti vloge objestnega paše. Frances ljubim mladega slikarja in jaz bi nočem delati ovir. Naj ga ima!

Fred je presenečen planil po koncu. Lilian pa je komaj in komaj prikrivala svoje veselje.

Garrick pa je nadaljeval:

— Frances ima itak veliko hrepenenje po Dunaju. Poslal je bom torej nazaj v njeno domovino in ji, ko bo že tam, pisal, da se ji ni treba več vrniti, marveč se lahko, ko bo tudi formalno izvršena ločitev, poroči z mladim slikarjem. Razume se, da bom za oba primerno poskrbel. Finančna stran ne igra nobene vloge.

Fred, ki mu je stopil pot na čelo, je udaril po mizi, da je odmevalo, kot bi izstrelil top.

— Ti se strahovito motiš. Frances ni ena onih, ki bi se dala vzdrževati

od svojega ex-moža. Vseskupaj pa je fulminantna neumnost. Poznam tvojo ženo in vem, da je najpoštenjeje in najpridneje bitje pod milim solncem in bila bi ti že davno odkrito povedala, če bi ljubila to dunajsko strašilo in se hotela ločiti od tebe.

Lilian, ki je instinktivno čutila, da je od teh minut odvisna vsa njena sreča in nesreča, je stopila h Garricku, ga prijala za roko, jo krepko in sočutno stisnila in mu začela hinavsko prigovarjati:

— Ubogi prijatelj! Kako strašno je vse to! Mister Holme je popolnoma napaknega mnenja. Ni dvoma, da ljubi Frances mladega slikarja, in če te doselej res še ni varala, ne bo več dolgo, da se bo to zgodilo. Če pa ne, bo postala ob tvojih strani mrtva, histerična ženska, česar pa ti gotovo nočeš in kar bi ti še manj prijal. V eni stvari pa ima Holme prav: Ona se ne bo pustila ločiti, ker ni ženske na svetu, tudi med najboljšimi ne, ki bi hotela vse to bogastvo, vse to razkošje in ves ta vpliv brez prilišnih vzrokov zamenjati za malomeščansko življenje in življenje.

Fred je požrl grozno kletvico, ki mu je že bila na jeziku in zdelo se mu je, da bi to osvoježeno žensko lahko hladnokrvno zadavil, Garrick je malo

pomislil in odvrnil:

— Upošteval bom vajine premisleke. Frances bom že pri odhodu nakazal na kako dunajsko banko tak znesek, da bo za tamošnje razmere premožna, vzbu dil pa ji bom prepričanje, da nisem več bogataš. Pisal ji bom, da so me ponesrečene spekulacije spravile ob premozhenje in da se moram odpovedati vsakemu razkošju ter postati skromen trgovec. Seveda me ne smeta izdati.

Zahteval je nato od obeh častno besedo, da bosta molčala ko grob.

Že naslednjega dne je Garrick izvršil svoj načrt. Telefonično je prosil Franci, naj ga poseti v njegovi pisarni in ji je nato navidezno popolnoma mirno in ravnodušno dejal:

— Pripravljam veliko, zelo važno akcijo, ki me bo še bolj okupirala, tako da ti bom moral še manj delati družbo kot doslej. Svetoval bi ti zato, da potuješ sedaj na Dunaj, kakor sem ti že nekoč obljubil. Če se mi akcija posreči, pridem v par tednih za teboj. Vzemim tudi Doro seboj in se imejta prav dobro. Dam ti na pot bančno nakaznico na pol milijona dolarjev. To je za avstrijske pojme prav čedno premoženje. Petintri deset milijard avstrijskih kron; od obresti lahko mirno živiš. Raze tega dobiš seveda še posebno potnino.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1927.

— Proslava prestolonasledničkovega rojstnega dne. Ministrstvo ver je odredilo, da se 6. septembra povodom rojstnega dne prestolonaslednika Petra vrše svečane božje službe v vseh cerkvah. V Dubrovniku, kjer se sedaj nahaja prestolonaslednik, se bodo vršile velike narodne svečanosti.

— Ljubljanski elektrotehnik v Pragi. 5. septembra prispe v Prago skupina ljubljanskih elektrotehnikov, članov akademskega kluba elektrotehnikov. Udeleženci ekskurzije na Češkoslovaško so slušatelji ljubljanske univerze. V Prago potujejo v študijske svrhe. Ogledati si nameravajo v prvi vrsti praške elektrarne.

— Iz državne službe. Imenovani so za finančne svetnike finanč. tajniki dr. Ernest Močnik v Celju, Josip Satler v Kranju, dr. Robert Tomšič v Ljubljani ter finančni komisarja Fran Zupančič v Ljubljani in Anton Leskovec v Mariboru; v višjo skupino je pomaknjen višji fin. svetnik pri delegaciji finančnega ministrstva v Ljubljani Ivan Perpar.

— Iz sodne službe. Imenovani so: za namestnika državnega pravdnika v Celju sodnik dr. Albin Juhart, za paznika — slu. žitelja v Mariboru vpokojeni kazniški paznik Anton Gernek, za višjega paznika v Mariboru kazniški paznik Alojzij Vales; upokojen je letniški paznik pri deželnem sodišču v Ljubljani Jernej Lamberski.

— Iz policijske službe. Preveden je v III. kategorijo 3. skupino policijski agent ljubljanske policijske direkcije Maks Turin, ki je začasno dodeljen na Bled. V kratkem bo podpisal ukaz za napredovanje pol. nadzornika g. Frana Zajdelca.

— Napredovanje v poštni službi. Uradnik pri pošti Ljubljana I Ivan Kit je napredoval v 2. skupino II. kategorije, ravno tako uradnik pri pošti Ljubljana 2 Ferdo Nadrah in uradnik pri pošti Maribor 2 Fran Recheberger.

— Naša delegacija za Društvo narodov. Naša delegacija za jesensko septembarsko zasedanje Društva narodov je sestavljena. Vodja delegacije je zunanji minister dr. Voja Marinkovič. Člani delegacije sta univ. prof. Leonid Pitamic iz Ljubljane in prof. zagrebški univerze dr. Stražnički, dr. Ante Pavlič in Vlada Milanović.

— Za povzdigo naše prašičereje. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo ljubljanski in mariborski oblasti podporo v znesku 400 tisoč Din v svrhu povzdige prašičereje.

— Novi načelniki prosvetnega ministrstva. V prosvetnem ministrstvu sta se izpraznila mesti načelnikov za ljudske in srednje šole. Za ti mesti je več kandidatov in bo v kratkem obljavljen zadevni ukaz o imenovanju novih načelnikov.

— Oblastna hranilnica v Zagrebu. Oblastni odbor v Zagrebu je ustanovil oblastno hranilnico, ki je začela že posloovati. M. nister trgovine in industrije dr. Spaho je odobril pravila nove hranilnice.

— Ukinitve gozdnih nadzornih postaj. Gozdni nadzorniki postali v Ljutomeru in v Prevaljah sta radi redukcije šumarskega osebja ukinitelj. Okoliš prve je dodeljen nadzorniki postaji v Murski Soboti, od druge so sodni okraj Prevalje nadzorniki postaji v Slovenjgradcu sodni okraj Marenberg pa podšumarji pri oblastnem šumarskem referatu v Mariboru.

— Razpust društva. Krajevna organizacija »Kmetstvo — delavske zveze« v Sevnici je razpuščena, ker že več let ne deluje in nima pogojev za pravni obstoj.

— Živalske kužne bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 15. do 21. t. m. je bilo v ljubljanski oblasti 10 slučajev svinjske kuge, 18 svinjske rdečice, 1 vrančnega prisada in 1 konjskih garij; v mariborski oblasti je bilo 22. t. m. 52 slučajev svinjske kuge, 2 svinjske rdečice, 6 čebelne gnilobe, 1 mehurčasta izpuščaja konj, 1 konjskih garij in 1 stekline.

— Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 8. do 14. t. m. je bilo v ljubljanski oblasti 20 slučajev tifuznih bolezni, 4 grize, 36 škrlatinke, 4 sene, 1 ce, 2 ošpic, 8 dušilivega kašlja, 4 sene, 1 krčevite odrevenelosti in 1 stekline; v mariborski oblasti je bilo od 1. do 7. t. m. 55 slučajev tifuznih bolezni, 80 škrlatinke, 3 davice, 7 dušilivega kašlja, 3 sene, 2 vrančnega prisada in 1 krčevite odrevenelosti.

— Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Novem mestu je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve posestnikov brat Jožef Klemenčič iz Doba, posestnikov sin Rudolf Kovačič iz Dolge vasi in posestnik v Dragi pri St. Rupertu Josip Vovk. Vsi so bili med vojno na bojiščih in se niso vrnili.

— Napredovanje finančnih uradnikov. V finančnem ministrstvu je sestavljen in že podpisan velik ukaz o napredovanju višjih finančnih uradnikov pri vseh oblasteh. Ukaz bo te dni objavljen.

— Seje glavnega prosvetnega sveta. Začetkom septembra se prične seje glavnega prosvetnega sveta. Vabila na sejo so bila članom sveta že razposlana.

— Vojni invalidi in takse na izpite. Prosvetno ministrstvo je odredilo, da se vojni invalidi, ki polagajo privatne izpite na srednjih šolah, oproščajo vseh šolskih taks.

— Bivši narodni poslanci — učitelji. Ker je Narod. skupščina razpuščena, so pozvani vsi narodni poslanci, ki so bili učitelji na osnovnih in srednjih šolah, v službovanje.

— Letalska nesreča na Reki. Iz Sušaka poročajo, da sta se v petek dvignila dva italijanska vojna hidroaviona in krožila nad reško in sušasko luko. Pri spuščanju na morje je eno letalo zadelo radi nepravilnega manevriranja ob obalo tako, da se je prednji del letala pogreznil v morje. Pilot je sunek vrzel na kopno, njegova druga pa v morje. Ponesrečenim so prihiteli na pomoč ladje ter jih izvlekli iz vode. Pilot je težko ranjen, ostala dva letalca sta

pa dobila le lahke poškodbe. Hidroplan je popolnoma pokvarjen in ga še niso potegnili na suho.

— Mesto venca na grob gosp. Jakoba Terčeka je darovalo uradništvo Zadrzne gospodarske banke. Podpornemu društvu slepih 110 Din, za katere se v imenu odbora kar najlepše zahvaljuje p. n. darovalcem predsednik Jurček.

— Pomnilci. Čim dalje ima Ženska Hvala časa, da razkrala nesnago, tem lažje je bo odpravilo Schichtovo milo.

Iz Ljubljane

— Dnevno otroško zavetišče na Taboru. Mestna občina ljubljanska bo otvorila dne 1. septembra 1927 na Taboru novo dnevno zavetišče, namenjeno otrokom od 5. leta dalje, ki so brez nadzorstva, ker se njihovi roditelji ali varuhi ves dan v službi. Zavetišče bo odprto od 8. ure zjutraj do 18. ure zvečer, pozimi pa do 17. ure. Prošnje za sprejem v zavetišče naj se vlagajo pri upravitelstvu ene šole, katero poohaja otrok, ki se ne obiskuje šole, pa na mestnem magistratu v sobi št. 42.

— Tovariši elektrotehnik, udeleženci ekskurzije Wien — Praga — München. Pozivljamo vas, da se brezizjemno javite v torek 30. t. m. ob 8. na univerzi, v sobi sveta slušateljev ljubljanske univerze. Odhoda iz Ljubljane v sredo 31. t. m. ob 0. uri 16 min. z brzovlakom proti Dunaju. Tovariši iz Celja in Maribora vstopijo spotoma. Direktorij ekskurzije.

— Strojepisni pouk. učna ura 4 Din. Christofov zavod, Domobranska 7/I. Vpisovanje vsak dan do 8. zvečer. 649-n

— Sokol II. priredi v nedeljo, dne 4. septembra svojo javno telovadbo z novim izbranim sporedom na letnem telovadišču na Prulah. Svirala bo godba Sokola I. Za dobro tedejo in plačo bo preskrbljeno, kakor tudi za ples na svežem zraku. 648-n

— Vreme. Danes ob 7. zjutraj je kazal barometer 769, termometer + 11 stopinj C, opoldne barometer 767,5, termometer + 22 stopinj C. Danes dopoldne lepo in jasno vreme. Včerašnje nedelje so ljubljanci izrabili za razne izlete in ture. Turistovski večerni vlaki so bili nabito polni. Tudi kopalci so imeli prav ugodno vreme in je bilo na Savi izredno živahno vrvenje.

— Beg od doma. Že 13. t. m. je pobegnila na Celovski cesti stanujoča, 19-letna Marija Slobodnik od doma. Kam je šla, ni znano. Roditelji naprošajo varnostne organe, da ubeglo deklico izsledijo in privedejo domov.

— Telesna poškodba. Strojnik Dragotin Jesenko se je sredi ob 23. vračal iz gostilne pri Zgoncu v Rožni dolini. Na cesti ga je napadel neki neznanec ter ga začel brez povišja pretepati. Poškodoval ga je po glavi, rebrih in v križu.

— Tatvina kolesa. Posestnikovega sinu Antonu Peteriču iz Dobruje je sredi okoli 23. neznan tat odpeljal 2300 Din vredno kolo znamke Puch št. 238.796. Kolo je bilo shranjeno v kleti gostilničarke Triplat na Ambroževem trgu.

— Male tatvine. Svečarskemu pomočniku Vinku Kunstu, zaposlenemu pri tvrdki O. Dolenc v Wolfovi ulici, je neki potepuh odnesel 300 Din vredno obleko, njegovemu tovarišu J. Kajzerju pa 155 Din vreden suknjič. Učeniki obrtne šole Franji Chivdi je neznan žepar v soboto na Vodnikovem trgu izmaknil ročno torbico, v kateri je bilo 100 Din gotovine.

— Drobni policijske kronike. Policija je od sobote do danes zjutraj prišla in zaprla pet oseb, dve radi tatvine, dve radi pretepa in razgrajanja in eno radi nevarne grožnje. Prijavljenih je 7 tatvin, med njimi 2 tatvini koles. Ponočniki so sredi zelo kalili nočni mir. Prijavljenih je kar 10 razgrajev.

Iz Celja

— Porota. Danes v ponedeljek se je pri celjskem okrožnem sodišču pričelo jesensko porotno zasedanje. Kot prvi se je dopoldne zagovarjal radi hudodelstva uboja 20-letni posestnikov sin Fran Kozole iz Dobrove pri Rajhenburgu. Dne 5. maja t. l. je bil na božji poti v Zagorju, kjer se je sestel s svojima daljnima sorodnikoma zakoncem Francem in Franciško Krajnc. Ze tam sta se moška med sabo pričela prepirati in tudi pretepati. Franciška Krajnc pa ju je pomirila in so se nato razšli pri nekem križpotju. Pri hlevih planinske grščine v Globokem pa so se zopet sešli. Krajnc je pozval Kozoleta, naj pride bližje, če ni več jezen in ga je baje tudi izzival z »auf-biks«. Kozoleta je to ujezilo. Potegnili je nož in začel groziti. Prišel se je med obema zopet pretep. Kozole je stekel v gozd, zagrabil bukov kol ter z njim tako obdelal Krajnc, da je na posledica poškodb umrl. Tudi Krajncovo ženo Franciško je lahko poškodoval. Obdolženec dejanje priznava, zagovarja pa se s silobranom.

— Popoldne se je zagovarjal radi hudodelstva posilstva Anton Mlakar. Dne 15. julija t. l. je izvršil grozno dejanje nad neko M. K. iz Vitjanja, ko se je ista vračala iz Celja proti Vitjanju. Vzel jo je med potjo na voz in bil proti njej nesramen. Vseled tega je skočila z voza. On li je sledil in za nekim grmom zakrivil nad njo posilstvo. Ona je zadevo takoj prijavila orožnikom. Obtoženi Mlakar svoje dejanje priznava. — O izidu obeh razprav bomo poročali jutri.

— Celjski občinski svet ima danes zvečer svojo redno sejo; na dnevnem redu je volitev odsekov.

— Smrtina kosa. V celjski javni bolnici sta umrli 25-letna Marija Deželak, posestnikova žena iz Drobnege dola pri Sv. Rupertu nad Laškimi in Marija Zabukovšek, 41letna posestnica na Ponikvi ob juž. žel. N. v m. p.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“
Izprati s Schichtovim
Terpentinovim milom.

—c Osrednje društvo nižjih pošt in brzoj. uslužbencev, krajevna skupina Celje, priredi dne 4. septembra t. l. ob 3. uri pop. na Dečkovem trgu pred Narodnim domom veliko javno tombolo z mnogobrojnimi krasnimi dobroti, kateri so že v izloži trgovine Josek, Glavni trg. Tombolske karte po 3 Din se dobijo pri vseh pismonoših in raznih trafikah. 647-n

Iz Maribora

—m Z velikimi kanoni so začeli streljati po »Slovenec« mariborski klerikaci. Nedeljski »Slovenec« je poln volilnih »šlagerjev« iz Maribora, ki naj rešijo potapljačo se barko SLS. Pa ne bo nič pomagalo. Demagoški nastop kleronenske zveze v obč. svetu v zadevi Mestne hranilnice se bo škruto maščeval, kajti takega izigravanja odredb ministra za trgovino bo kmalu konec, morda še pred 11. septembrom... Tista z razcepom v SDS v Mariboru je pa tako bosa, da se sploh ne sploča zavračati klerikalnih čenč in pobožnih želja, ki se še dolgo ne bodo uresničile. Je pač tako, da v SDS ni komande od zgoraj, kakor pri klerikalcih, kjer ima glavno besedo ljubljanska Katojiška tiskarna.

—m Nedeljen delovni čas na magistratu ostane. V zadnji tajni seji občinskega sveta je bil sprejet sklep, da ostanejo tudi v zimski dobi na magistratu nedeljene uradne ure, kakor so bile v poletnem času.

—m Nov državni pravdnik pri okrož. sodišču v Mariboru. Dosedanji državni pravdnik pri okrožnem sodišču v Mariboru g. dr. Graselli je imenovan za višjega državnega pravdnika pri deželnem sodišču v Ljubljani. Za državnega pravdnika v Mariboru bo imenovan dosedanj namestnik državnega pravdnika g. dr. Jančič.

—m Povišanje vinskih cen. Vseled uvedbe novega davka na vino, šigar prinos je namenjen za zgradbo stavovaniških hiš, so se te dni povišale cene vina v vseh mariborskih gostilnah. Krčmarji se nad novim davkom jeze, zabavljajo pa tudi vinski bratci, ki ga iz same jeze skoraj še bolj skrajo kakor poprej. Ta vrsta davka je še najlažje prebavljiva, ker ga med zabavljanjem vsakdo raje plača, kakor pa da bi se odpovedal alkoholu... Pivci se jeze le na one krčmarje, ki so poleg občinske davščine uvedli še »davščino« za svoj žep.

—m Pouk posameznikov v strojepisju. stenografiji, trg. računstvu, knjigovodstvu z bilanco, korespondenci. Začetek dneva, traja 3 do 5 mesecev. Samo praktično temeljito, lahko umljivo. M. Kovač, Maribor, Krekova ul. 6. 650-n

Pomembno obrtniško slavlje v Ljubljani

Včera je proslavilo agilno »Obrtniško društvo v Ljubljani 20letnico svojega obstoja.

Tiho in skromno je včera proslavilo 20 letnico svojega obstoja Obrtniško društvo v Ljubljani. Dopoldne ob 11. se je vršil v mali posvetovalni dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo slavnostni občni zbor, ki je bil prav častno obiskan. Od zunanjih gostov so prisostvovali med prvimi boritelj za obrtništvo Ivan Rebek, predsednik Občeslovenskega obrtnega društva v Celju in člani tega društva Kolšek, Golčar in Rutar, dalje prvi tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Fran Windischer, zbornični tajnik dr. Pretnar, zbornični konzulent gosp. Fran Zagar, tajnik »Merkurja« Valentin Urbančič, za Trbovlje g. Šuntajs in za Laško g. Faaswald. Pismeno so slavnostni občni zbor pozdravili načelniki trgovskega oddelka pri velikem županu dvorni svetnik dr. Rudolf Marn, direktor »Jutra« dr. Albert Kramer in tajnik Zveze industrijalec inž. Milan Šuklje.

Predsednik Obrtniškega društva g. Josip Rebek je otvoril zborovanje z daljšim govorom, v katerem je očitno dosedanje delovanje in zgodovino Obrtniškega društva. Na pobudo g. dr. Frana Windischerja se je 7. avg. 1907 ustanovilo »Slovensko obrtniško društvo«. V prvi odbor so bili izvoljeni Dragotin Hribar za predsednika in za odbornike: trgovce Josip Vidmar, vrvar Ivan Adamič, mizar Ferdo Primožič, gostilničar Ivan Belič, brivec Engelbert Franchetti, krojač Fran Kraigher, urar Milko Krapež, slikar Fran Ks. Stare, kovač Josip Kunstler, tapetnik Fran Seber in g. dr. Fran Windischer. Društvo si je nadelo nalogo družiti slovensko obrtništvo v krepki enoti in skrbeti za njega strokovno povzdigo in splošno izobrazbo. Za predsednikom Dragotinom Hribarjem je sledil kot predsednik knjigovoz Fran Brekvar in za njim Engelbert Franchetti. Pod vodstvom zadnjega je društvo lože napredovalo. Med svetovno vojno je društvo prenehalo. Januarja 1. 1919. pa se je zopet oživilo. Začelo je izdajati tudi strokovni list »Obrtni vestnik«. G. Josip Turk je bil društvu prav krepka opora in se je z njim društvo udeleževalo v vseh važnih obrtniških vprašanjih. Zadnje leto si je društvo ustanovilo tudi posamezne odseke, ki prav živahno delujejo.

Svoj govor je predsednik zaključil s pozivom, naj bi se vsi obrtniki združili v enotno strokovno organizacijo, da pozabijo na strankarstvo in naj vsi v borbi za svoje interese složno nastopajo.

Prvi tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Fran Windischer je pozdravil slavnostni zbor in v daljšem jednatem govoru očitno glavne smernice obrtniškega banja. Prav rad prihaja na obrtniške stanovske zборе in njegova iskrena želja je bila vedno po skromnih močeh pripomoči k povzdigu domačega obrtništva. Na današnje zborovanje je prišel z radostjo, ker slavi društvo spomin na ustanovitev organizacije, kateri je pred 20 leti stal postavil program in smernice. Pred 20 leti si je »Slovensko obrtno društvo« postavilo nalogo, da skrbí za strokovno in splošno izobrazbo obrtništva, da širi stanovsko zavest in da se poteguje v besedah in dejanjih za težnje obrtniškega stanu, skuša izboljšati gospodarski položaj obrtnika in opošpeševati obratovanje samo. Od 1. 1907, ko je bilo društvo ustanovljeno, so se razmere

zelo spremenile. V težkih časih, ko je nad društvom čuvala ne vedno prijazna avstrijska državna oblast, je bilo delo omejeno in se je moralo društvo težko boriti. Dandanes je drugače. Danes je razpredena po naši državi gosta mreža obrtniških, stanovskih organizacij, dobrovoljnih in obveznih, ki se trudijo za povzdigo stanovskih in gospodarskih koristi obrtniškega stanu. Naglašja pa zlasti potrebo ustanovitve vrhovnega obrtniškega sveta, ki naj bi prevzel vodilno vlogo pri vseh stanovskih akcijah in vprašanjih. Konec svojega govora se je g. dr. Windischer spominjal umrlih članov prvega društvenega odbora vrvarja Ivana Adamiča, gostilničarja Ivana Beliča, sobnega slikarja Frana Starela in kovača Josipa Kunstlerja.

Dalje je občni zbor pozdravil Ivan Rebek iz Celja v imenu celjskega obrtniškega društva, naglašujoč veliko potrebo ustanovitve obrtniških domov, za trboveljsko in hrastniške obrtnike Ivan Šuntajs in končno tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Pretnar. Nato je predsednik Josip Rebek zaključil slavnostno zborovanje z željo, da naj bi se vsi obrtniki tesno oklenili svoje organizacije.

Popoldne se je vršila na vrtu Narodnega doma dobro obiskana ljudska veselica, ki je privabila mnogo obrtnikov in prijateljev obrtniškega stanu.

Gospodarstvo Propadanje našega vinogradništva

Prejeli smo: »Slovenski Narod« je pred dnevi poročal in tudi »Slovenec« sam je potrdil, da namerava vladni komisar na mestnem magistratu ljubljanskem s svojim klerikalnim svetom povisati mestno trošarino na vino od 2 Din na 2.50 Din. Pravilno je »Slovenski Narod« povdarjal, da bodo ta povisek plačevali najširši sloji ljubljanskega prebivalstva, pozabil pa je pri tem interese našega vinogradništva. Ljubljana je kot največje slovensko mesto tudi največji odjemalec naših vinogradnikov. Znano je, da se imajo naši vinogradniki boriti z velikimi težkočami in da vsled izvoznih nepriklj in težko prodajo svoj pridelek. V konkurenci s cenejšim dalmatinskim vinom spričo velikih proizvajalnih sredstev vinogradništva v Sloveniji, pomeni nameravano povisjanje ljubljanske mestne užitnine tudi zanje precejšen udarec.

Kljub boljši kakovosti domačih vin slovenski vinogradniki že sedaj niso mogli vzdržati dalmatinske konkurence in jasno je, da jo bodo v bodoče še težje, ker se splošne gospodarske razmere vsled nesmotrne vladne gospodarske politike pač ne zboljšujejo, vsled česar pada konzumna možnost mestnega prebivalstva, ki sega zato le po cenejših, četudi manj vrednih dalmatinskih pridekih. Z ozirom na to dejstvo se bo seveda položaj slovenskih vinogradnikov, katerih velik odjemalec je Ljubljana, s povečano trošarino vsekakor še poslabšal.

Pričakovati je padec konzuma domačih vin in še večje poplavljanje z dalmatinskimi vini, ki ga na drugi strani zopet klerikalci sami forsirajo na vse načine. Znano

je, da ima »Centralna vinarna« v Ljubljani, ki je v klerikalnih rokah, v Dalmaciji najete cele ladje, ki prevažajo zanjo dalmatinsko vino do Sušaka, odkoder prihaja v celih vlakih v Ljubljano. Glavno besedo v tej družbi ima predsednik ljubljanskega oblastnega odbora in podnačelnik SLS dr. Marko Natlačen. Družba, ki je bila prvotno namenjena kot oddelek Gospodarske zveze, predvsem razpečevanja domačih vin v svrhu podpiranja naših vinogradnikov, je postala povsem kapitalistično podjetje nekaternikov, ki so jim interesi vinogradnikov v Sloveniji postajala stvar in ki z uvozom dalmatinskih vin na deželo uničujejo sedaj naše vinogradništvo.

To seveda ne izključuje možnosti, da bodo klerikalni voditelji še nadalje govorili v vinogradnih krajih o svoji skrbi za tamošnje prebivalstvo, dasi imajo v »Centralni vinarni« oni sami izključno besedo. Tako se klerikalci tudi v tej stvari kažejo kot »prijatelji« našega ljudstva.

—g Otvoritev zagrebškega velesejma. Včera je bil otvoren ob navzočnosti predstavnikov civilnih in vojaških oblasti VIII. zagrebški velesejem. Po otvoritvi se je vršil ogled razstavljenega blaga. Kakor poročajo zagrebški listi, je organizacija velesejma pomanjkljiva. Blago je tako razmetano po paviljonih, da se interesent ne more orientirati. V sejskem katalogu so poedine industrijske skupine lepo urejene, v paviljonih je pa vse razmetano. Ze prvi dan je napravil na posetnike neugoden vtis. Včera je posetilo velesejem okrog 10.000 oseb. Med domačimi je bilo tudi nekaj zunanjih gostov in tujcev, tako iz Budimpešte, Dunaja, Gradca, Srbije, Vojvodine, Crne gore, Slovenije, Dalmacije itd.

—g Jubilej zagrebške Trgovske zbornice. Zagrebška Trgovsko-obrtniška zbornica je proslavila včera 75letnico svojega obstoja in plodonosnega dela. Ustanovljena je bila 16. februarja 1852, ko se je vršila ustanovna seja. Njen prvi predsednik je bil A. Popović, prvi tajnik pa dr. Imbro Vatroslav Tkalec. Zadnja leta je predsedoval zbornici arhitekt Vjekoslav Heinzel, od 1. 1923. ji pa načeljuje veleindustrijalec Vladimir Arko. Med najzaslužnejše zbornice funkcionarje spada poleg g. Arka generalni tajnik dr. Adolf Čuvaj. Odlični gospodarski ustanovi želimo ob 75letnici obilo uspeha pri delu za povzdigo našega narodnega gospodarstva.

— Muzej za trgovino in industrijo kraljevine SHS v Berlinu je spremenil svoj naziv in se odslej imenuje: »Jugoslavische Handelsstelle Aktiengesellschaft« v Berlinu.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. septembra ponudbe glede dobave 300 kg predvaja. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 1. septembra ponudbe glede dobave 1000 komadov hrastovih pragoj; do 3. septembra pa glede dobave 10.000 kg ovsu. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 7. septembra ponudbe glede dobave 10.000 kg portland cementa, 10.000 kg žganega apna, 50 m³ prodnega peska in 7500 komadov zidne opeke; do 10. septembra pa glede dobave lestev za ognje-gasce. — Direkcija državnega rudnika v Veljenju sprejema do 19. septembra ponudbe glede dobave 2 sesaljk z motorji in 850 električnih žarnic. — Dne 9. septembra se bo vršila pri komandi mesta v Dolnji Lenjavi, Murski Soboti in Sušaku ofertalna licitacija glede dobave mesa. — Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje naslednje ofertalne licitacije glede dobave mesa: dne 1. septembra pri komandi mesta v Slov. Bistrici; dne 5. septembra pri intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani; dne 7. septembra pri komandi mariborskega vojnega okruha in pri komandi celjskega vojnega okruha; dne 9. septembra pri komandi mesta v Ptuj. — Dne 6. septembra se bo vršila pri dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave živih (moka, zdrob, testenine, fižol, sladkor, kava, čaj, mast, olje itd.). 7. septembra pri 39. pešaškem polku v Celju glede dobave živih (fižol, riž, testenine, mast, sladkor, kava, čaj, moka, krompir, mast, olje, kis, vino, suhe slive itd.) ter glede dobave sirkovih metelj in ščetk. 17. septembra pa pri direkciji državnih železnic, ekonomsko oddelku v Ljubljani glede dobave 4000 kg svinčenih zaliv in 6000 komadov gorilcev. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Prodaje. Dne 2. septembra se bo vršila pri glavni celjski carinarnici II. razreda v Celju ofertalna licitacija glede prodaje 22 bal vreč za hmelj. — Dne 15. septembra pa pri direkciji šum v Vinkovci ofertalna licitacija glede prodaje hrastovega lesa. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Za veselice, plese in slične prireditve izdeluje vabila, letake, lepake, plesne rede itd. okusno in po najnižji ceni

Narodna tiskarna v Ljubljani

Raca ali resnica o careviču Aleksiju?

Na Poljskem se je pojavil neki ženja Ivanov, o katerem pravi, da je sin carja Nikolaja II. — Kaj pripoveduje dozdevni carevič o sebi.

Varšavski »Ekspress Poranny« in za njim mnogi drugi listi so priobčili te dni senzacionalno vest, da je carevič Aleksej živ. Našli so ga baje ruski emigranti na Poljskem v osebi mladega emigranta ženja Nikolajeviča Ivanova, ki je ležal delj časa v državni bolnici v Holmu. Dolej je bilo znano, da je bil carevič v noči od 16. na 17. junija 1918 v Jekaterinburgu skupno z ostalimi člani carske rodbine umorjen. Govorice, da so ruskega prestolonaslednika boljševiki omenjene noči umorili, so pa baje izmišljene. Ruski emigranti na Poljskem trdijo, da je bil umorjen namesto careviča Alekseja podtaknjeni sin carskega kuharja, ki je bil približno enake starosti in postave kakor carevič. Za careviča je skrbel zadnje čase ravnatelj državne bolnice v Kolinu na Poljskem Bionarz. Ravnatelj se je zdelo čudno, da se ruski emigranti za mladega ženjo tako zanimajo in mu izkazujejo toliko časti. Nekega dne je dobil ženja po pošti pismo, naslovljeno na »S. M. G. D. Aleky« To pismo je dalo sodelavniku »Ekspressa Poranny« povod, da si je v spremstvu dr. Boguslavskega, ki je ženjo nekoč lečil, ogledal dozdevnega careviča. Mladenič živi zdaj v Bydgošči pod imenom Žaruk. Careviču je čudovito podoben. Žaruk je nizke postave in nekoliko šepast na levo nogo. Sodelavnik omenjenega lista je baje careviča Alekseja zelo dobro poznal, ker ga je opetovano videl s carjem na fronti.

Globoka žalost je odsevala iz mladeničevih oči, ko je govoril o svojih roditeljih. Na vsa vprašanja ni hotel odgovorjati. Poljski novinar mu je stavil več vprašanj, na katera je pa deloma odgovoril.

— Kdaj ste bili rojeni? — ga je vprašal najprej.

— 14. februarja 1904, »se je glasil odgovor.

— Kako ste se rešili boljševiškega pekla? — Bil sem v taboru nemških ujetnikov v kubanski oblasti. Kot mladega Nemca so me odpeljali s pomočjo mojega prijatelja kozaka na Westfalsko. Tudi moj kozak se je izdal za Nem-

ca in tako sva l. 1919 srečno dospela v Nemčijo.

— Kaj pa se je zgodilo z vašimi roditelji? — Ženja Ivanov ali Žaruk je nervozno zamahnil z roko.

— Ne govorimo o teh grozotah, prosim vas.

— Kje ste pa bivali z roditelji? — Nekaj časa v Petrogradu, pozneje pa v Carskem selu in Narvi.

— Je-li vaš oče služil na carskem dvoru? — Ženja je radovedno pogledal novinarja.

— Da. Živel sem na carskem dvoru. Moji roditelji so često potovali na Krim. Vsako leto so potovali najmanj enkrat. Tam so krasni kraji.

Novinar je nadaljeval pogovor v angleščini, nemščini in francoščini. Ženja obvlada vse jezike.

— Ali imate sorodnike? — Nikogar nimam na svetu, sirota sem. Moji sorodniki se pripravljajo. Bojim se jih. Vedno so se pripravljali in so vražili med seboj. Zdaj se še bolj sovražijo in tudi mene mrzijo. Stara mati nas ni imela rada. Mati je često plakala, zlasti če smo bili bolni. Cele noči je presedela pri moji postelji. Ah, ko bi v Rusiji vedeli, kako dobra je bila moja mamica in kako zlato srce je imel moj oče!

— Ali se hočete vrniti v Rusijo? — Moram se, toda ne kmalu. Rusijo je treba poprej osvoboditi. Ona je tako bedna, tako nesrečna. Mar ne morem jaz osvoboditi Rusije? Lahko, saj se čutim dovolj močnega. Moje ime postane geslo ruskega naroda. Zdaj seveda ne pomeni nič. Siromak sem, zapuščen in pozabljen. Pride pa čas, ko ne bom več pozabljen. Zdaj se moram skrivati pred ljudmi. O, še boste slišali o tem bednem ženji, ki je moral tajiti svoje pravo ime in se skrivati kakor zločinec.

Tako je odgovoril mladi ruski emigrant poljskemu novinarju. Ako bi ruska zgodovina ne poznala toliko storij o raznih samozvancih in laži-carevičih, bi človek mislil, da so res našli pravega careviča.

Deževno vreme bo trajalo do l. 1935

V francoski akademiji znanosti je predaval te dni znani meteorolog Rigaudon o svojih opazovanjih in izkušnjah glede vremenskih napovedi. Francoski učenjak trdi, da se da za več let vnaprej povedati, ali bo vreme deževno ali suho. Njegova opazovanja in iz njih izvirajoče vremenske napovedi temelje na dveh metodah. Prva temelji na takozvanih solnčnih konstantah. Po tej metodi je Rigaudon že pred dvema letoma napovedal za letošnje leto zelo deževno vreme. Njegova vremenska napoved se pa ni v celoti uresničila, kajti v nekaterih deželah je bilo letos zelo malo dežja. Glede Francije se možni zmotil. Tam dežuje že nad dva meseca skoraj nepretrgoma. Druga metoda bazira na opazovanju deževnih in suhih let, ki se pravilno vrste.

Na podlagi te metode je prišel Rigaudon do zaključka, da bo trajalo deževno vreme do l. 1935, po tem sledi od l. 1940—1945 doba srednje množine padavin in končno suha doba, ki se ponovi po l. 1970.

Kraljica kajenja

Tudi Berlinčani nečejo zaostajati za Američani. Lov za rekordi, manija, ki je danes obšla vso Ameriko, je priljubljena tudi v Nemčiji. Rekordira se na vseh poljih, in v vseh možgih pa nogah, pa najsi bodo rekordi pametni ali bedasti. Ker pa razni gladovalni in plesni rekordi niso več privlačni in so se jih zlasti Berlinčani že naveličali, prireja direktorja berlinskega Luna parka vsakovrstne atrakcije ter tekmovalna za stavo in rekorde. Tako so nedavno priredili tekmovalje v kajenju cigar.

Kandidatov je bilo seveda mnogo, v gostih vrstah so sedeli na posebnem odru ter počasi spuščali kolobarje dima v zrak. Med tekmovalci je vzbujala pozornost mlada dama, čije junaški nastop je vobče imponiral. Počasi so tekmovalci eden za drugim odstopali od konkurence in nazadnje je ostala mlada dama sama. Kadila je cigaro polni 2 uri in 15 minut. Gospodična Mia Klatschke je dobila naslov »Kraljica kajenja«, a za nagrado 1000 komadov finih, lepo dišečih smotk.

Zrebanje loterije trgovske akademije v Ljubljani

nepreklicno 31. oktobra. Srečka Din 10. Dobitkov 885 od 50 do 100.000 dinarjev. — Poskusite srečo. Naročite takoj srečke.

„Ponos Detroita“ na poletu preko oceana

Iz Newyorka poročajo, da sta oba ameriška letalca William Brock in Edward Schlee na svojem enokrovniku »Ponos Detroita« v soboto jutraj startala k poletu preko oceana in okoli sveta. Letalo je startalo ob 7.44 ameriškega časa iz kraja Harfour Grace na Novi Fundlandiji. Najbližnji cilj poleta je London.

Dasi polet obeh Američanov niti od daleč ni tako smel kakor Lindberghov ali Chamberlinov, ker znaša razdalja med Harfour Grace in Londonom samo 3500 km, vendar se je bati, da ne bo uspel. Nad oceanom divjajo že par dni strahoviti viharji, ki po najnovejših poročilih intenzivno naraščajo. Preskocnejsi potniki pripovedujejo, da se je vihar nad oceanom spremenil v pravcati orkan, ki divja s hitrostjo od 120 do 150 km na uro. V Ameriki presojajo polet zelo skeptično in so za drzna letalca zelo v skrbeh.

Strahovit vihar na Atlantskem oceanu

Parniki, ki so prispeli v soboto v Newyork, so doživeli med vožnjo po Atlantskem oceanu strahovit vihar. Mornarji so popolnoma izčrpani. Vihar, ki je drvel nad morsko gladino z brzino 80—100 milj na uro, je morje tako razburkal, da so ogromni valovi neprestano pljuskali čez krov in premetavali parnike kakor igračke. Največ je trpel italijanski parnik »Marta Washington«, ki je imel na krovu 617 potnikov. Parnik je prispel v sredozemsko pristanišče z enodnevnim zamudom. V tork ponoči ga je zalotila na odprtem morju strahovita nevihta, ki se je v sredo še stopnjevala. Potniki so preživeli noč v smrtnem strahu. Mnogi so vso noč klečali in molili. Ženske so histerično plakale. 60 potnikov je bilo ranjenih.

Na obali Nove Škotske sta se potopila v četrtek dva parnika, 27 ribiških ladij in mnogo čolnov. Devet ribičev je utonilo.

A la Kadivec

Slučaj Dunajčanke Edite Kadivec, ki je bila radi svojih sadističnih in flagelantičnih orgij obsojena na dve leti ječe, je našim čitateljem gotovo še v živem spominu.

Radi sličnih seksualno patoloških zablod se je te dni zagovarjala pred sodiščem v Frankfurtu enanajuglednejših meščank, žena zdravnika dr. L. Zena je svojega 13letnega sinčka strahovito mučila in pretepala, nesrečnejši je bil izpostavljen njenim perverzным strastem. Prisilila je otroka, da se je vsako noč v postelji slekel do nagega in ga nato pretepala s pasjim bičem ter mu razrezala z nožem ves hrbet. Često je udrihala do onemoglosti po njem. Otroci radi živinskega mučenja tako šušljali, da ga je bila končno samo še kost in koža. Nečloveška mati je bila nato ovačena sodišču, ki jo je obsodilo na osem mesecev zapora. Kot olajšilno okolnost je sodišče upoštevalo mnenje sodnih izvedencev, ki so slikali mater kot histerično obremenjeno psihopatko.

načelne, najtrpežnejše, zato najcenejše

Tudi rekord

Neki Američan iz Detroita je v ponedeljek preletel in »pregledal« 4000 slik v londonski nacionalni galeriji v 27 minutah. Prejšnji rekord (34 minut) je imel takisto neki Američan iz Buffala, ki je bil l. 1925 v Londonu. — Podoba je, da bo treba muzeje preurediti, da se bodo mogli posetniki prepeljati po hodnikih in galerijah z avtomobili...

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana, Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta 2 (dvorišče kavarne »Evropa«).

Se priporoča. — Izvršitev toč na cene zmerne. 72/L

Bukova drva

Kupim vsako množino bukovih drv, lesne odpadke, franko vagon Pedicole (Podbrdo). — Ponudbe z navedbo cene v nemškem ali italijanskem jeziku na: Silvio Bassiljo, Udine, Via dei Canti št. 9. 1957

Trgovski pomočnik

dober prodajalec, izurjen v mešani stroki — išče stalnega mesta v večji trgovini v mestu. — Ponudbe pod »Vojašči« na prosti/1964 na upravo »Sl. Naroda«.

Trifazni motor

docela nov, prvovrstni berlinski fabrikat, z drsečimi kolesi, trajno 3 KS 23 KW, 380 volt, 5 amper, 220 volt 8.6 amper, 1420 okretajev, 50 period, 0.75 cos. S. z jermenico, tračnicami in orodjem, popusti pri polni obremenitvi, Din 2500. 1926

Angažira se pianist

za večerne ure. — Naslov po ve upravo »Sl. Naroda«. 1980

Brezposelni šoferji

naj se javijo pisмено ali ustmeno v tajništvo Automobilskega kluba Kraljevine SHS Sekcije Ljubljana, Kongresni trg 1, I. nastr. — radi službe. 1975

Enodružinsko hišico

kupim takoj v mestu ali na periferiji mesta. — Ponudbe z navedbo cene na upravo »Sl. Naroda« pod »Hišica z lokalom/1945«.

Gostilno

dobro idočo, na prometnem kraju — iščem za takoj v najem. — Dopisi pod »Gostilna 1963« na upravo »Sl. Naroda«.

Odda se s 1. novembrom t. l. v Ljubljani v sredini mesta

večji trgovski prostor

obstoječ iz dveh lokalov, skladišča in pritlik. — Ponudbe pod »Trgovski prostor/1960« na upravo »Sl. Naroda«.

Staro železo in kovine

kupuje Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. 1969

Mizarji!

BUKOVE in HRASTOVE plohe in deske, popolnoma suhe ima stalno v zalogi Družba »Itrija«, Dunajska cesta 46 (poleg Iv. Zakotnika). Telefon št. 2820. 1970

Uradnik

vešč vseh pisarniških del, zmožen slovenskega, nemškega, italijanskega, srbohrvatskega in češkega jezika — želi prenesti sedanje mesto. — Ponudbe pod »Vesten/1942« na upravo »Sl. Naroda«.

Lepo zračno sobo

z električno razsvetljavo v Rožni dolini oddam takoj gozpodu. — Ponudbe pod »September 1/1950« na upravo »Sl. Naroda«.

Vzgojiteljica

išče službo k otrokom boljše rodbine; zmožna slovenskega in nemškega jezika. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod »Vzgojiteljica/1966« na upravo »Sl. Naroda«.

Na prostovoljni javni dražbi

se bo prodajala dne 2. septembra 1927 ob 10. uri dopoldne v pisarni g. notarja Hudovernika, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 6: Novozidana hiša v Ljubljani, Llovica št. 37 s ca. 5000 kvadr. m velikim zemljiščem, gospodarskim poslopjem in šupo. — Izključna cena Din 60.000. Interesenti vabljeni. 1974

Malinovec

zajamčeno pristen, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, prodaja v vsaki množini po zmernih cenah ivornica

„ALKO“
družba z o. z.

Ljubljana, Kolizej

Objava

Ministrstvo financ, generalna direkcija poreza je z rešenjem z dne 24. junija 1927, broj 62.219, dovolilo, da se delnice delniške družbe »Narodna tiskarna« v Ljubljani, izdane dne 1. marca 1873 v 500 komadih po 100 gld. a. v. in glaseče se na ime, zamenjajo za nove delnice v dinarski veljavi po 50 Din ter da se te nove delnice glasijo na imena sedanjih lastnikov.

Imetniki označenih delnic se zategadelj pozivljejo, naj položijo proti potrdilu plašče svojih delnic brez kuponskih pol do 10. septembra 1927 pri blagajni »Narodne tiskarne« v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5, ter obenem sporočijo imena, ki naj se vpišejo na nove delnice.

Nove delnice bodo po zakonito izvršenem žigosanju lastnikom na razpolago pri prej imenovani blagajni.

Delnice, ki se predložijo po 10. septembru 1927, se bodo zamenjale tudi kasneje, toda le proti povračilu vseh stroškov, ki nastanejo »Narodni tiskarni« za naknadno žigosanje novih delnic.

V Ljubljani, 16. avgusta 1927.

Upravni svet
»Narodne tiskarne« d. d.

Važno za trgovce in izletnike

Dne 21. septembra t. l. nastopi največja in najhitrejša veleladja sveta »Saturnia« z motornim pogonom, last parobrodne družbe Cosulich Line v Trstu, svojo prvo vožnjo. — Potniki za luke: Neapelj, Marseille, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos Aires — se sprejemajo pri zastopniku Simon Kmetec, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13. 1923

Ali se hočete temeljito rešiti

PROTINA in REVMATIZMA

Rvmatizem je strahovita, da lež razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnim ne bogatim in si izbira žrtve po kočah in po palačah. Kaj mnogostranske so oblike, v katerih se kaže, to trpljenje, in največkrat niso bolezn, ki jih označujejo s popolnoma drugimi imeni, nič drugega kot REVMATIZEM.

Včasih so to bolečine v udih in členkih, včasih otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje, vlečenje pri najrazličnejših delih telesa, da celo oslabeost oči je pogosto posledica revmatičnih in protinskih bolečin.

Kakor je razlikovita slika, ki jo kaže bolezen, tako mnogostanska so vsa mogoča zdravila, leki, mazila, mešanice itd., ki jih hvalisajo trpečemu občinstvu. Večina teh sredstev pa ne more ozdraviti, nego največ za kratek čas prinese olajšanje.

Kar Vam priporočamo, je nekaj naravnega.

Mi Vam gotovo pomagamo.

Naše zdravljenje je izborno in učinkuje hitro tudi pri zastarelih kroničnih razmerah

Da dobimo nadaljnjih pristašev, smo se odločili, vsakega, ki nam piše, poslati popolnoma zastonj

naš zanimivi, jako poučni spis.

Kogar torej mučijo bolečine, kdor bi se hitrim potom rad rešil temeljito in brez nevarnosti svojega trpljenja, piši še danes na

AUGUST MARZKE, Berlin — Wilmersdorf
Bruchsalerstrasse Nr. 5. — Abt. 307